

Polacy o NATO i bezpieczeństwie międzynarodowym

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 11 stycznia 2018 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

SPIS TREŚCI

Poparcie dla członkostwa Polski w NATO	1
Postrzeganie pewności Sojuszu Północnoatlantyckiego	4
Stosunek do stacjonowania w Polsce wojsk innych państw NATO	6
Czy obecnie istnieje zagrożenie dla niepodległości Polski	7
Ocena zagrożenia dla pokoju światowego w związku z sytuacją w Syrii	9
Aneks	12

Przed wiosenną sesją Zgromadzenia Parlamentarnego NATO, która odbyła się w Warszawie w dniach 25–28 maja, zapytaliśmy Polaków o ich stosunek do członkostwa naszego kraju w Sojuszu Północnoatlantyckim i związane z tym kwestie dotyczące naszego bezpieczeństwa¹.

POPARCIE DLA CZŁONKOSTWA POLSKI W NATO

W ostatnim dwudziestoleciu przynależność Polski do NATO popierała zdecydowana większość Polaków, nigdy jednak pronatowskie postawy nie były w polskim społeczeństwie tak rozpowszechnione jak od kwietnia 2014 roku². Po „referendum” na Krymie i aneksji tego półwyspu przez Federację Rosyjską grupa Polaków popierających przynależność Polski do NATO zwiększyła się – w stosunku do wcześniejszego, lutowego pomiaru – aż o 19 punktów procentowych, do 81%, jednocześnie zaś o 16 punktów zmalał odsetek osób twierdzących, że jest im obojętne, czy nasz kraj jest członkiem NATO czy też nie. Należy przypomnieć, iż opisany wzrost poparcia dla członkostwa w NATO zarejestrowaliśmy jeszcze przed atakami prorosyjskich separatystów na wschodzie Ukrainy i przed eskalacją przemocy w tym regionie. Warto też zauważyć, iż w lutym 2014 roku stosunek do przynależności Polski do NATO był zbliżony do notowanego w przededniu przystąpienia naszego kraju do tej organizacji. Obecnie członkostwo naszego kraju w NATO popiera 79% badanych (o 2 punkty procentowe mniej niż w lutym ubiegłego roku³), przy czym 43% stanowią jego zdecydowani zwolennicy. Tak jak poprzednio jedynie trzech na stu Polaków (3%) jest temu przeciwnych. Trzeba zaznaczyć, że sprzeciw wobec członkostwa Polski w NATO deklarowała zawsze relatywnie niewielka grupa badanych. W zdecydowanej mniejszości pozostają też osoby niepotrafiące zająć stanowiska w tej kwestii (4%).

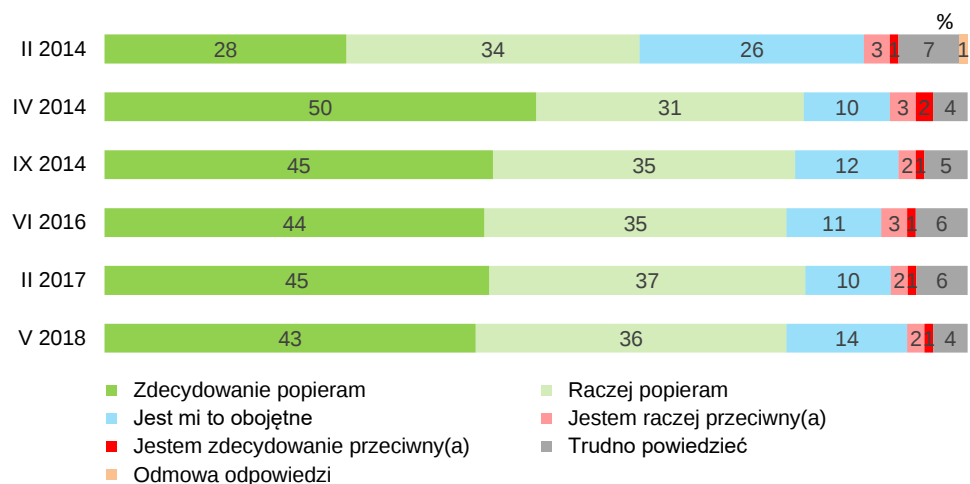
¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (336) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich wspomaganych komputerowo (CAPI) w dniach 10–17 maja 2018 roku na liczącej 1121 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

² Por. komunikat CBOS „Polacy o bezpieczeństwie narodowym i NATO”, kwiecień 2014 (oprac. K. Kowalczyk).

³ Zob. komunikat CBOS „Stosunek do NATO i obecności sojusznicznych wojsk w naszym kraju”, marzec 2017 (oprac. B. Badora).

CBOS

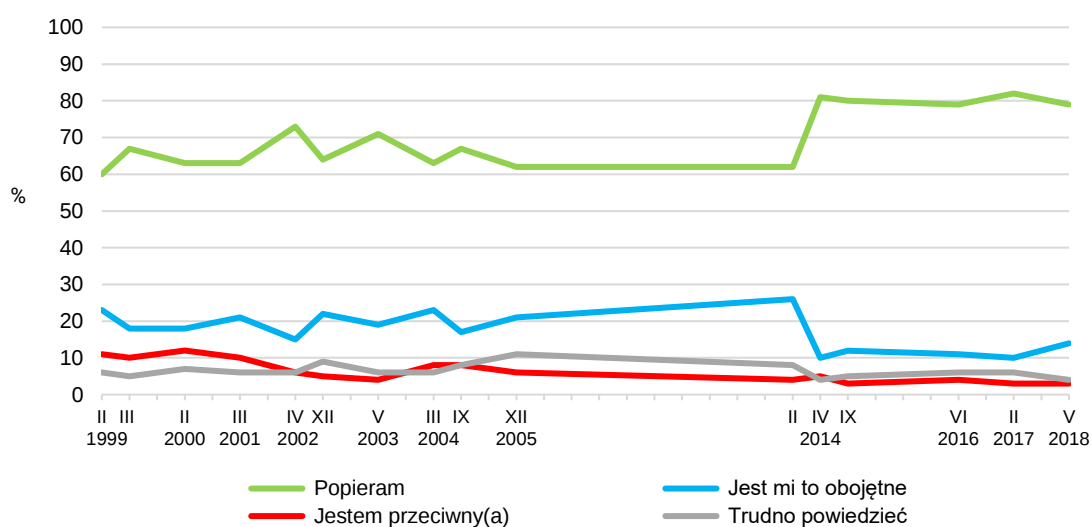
RYS. 1. Czy Pan(i) osobiście popiera przynależność Polski do NATO czy też jest temu przeciwny(a)?

Przed rokiem 2014 najwięcej zwolenników członkostwa Polski w NATO odnotowaliśmy w kwietniu 2002 roku (pół roku po zamachu terrorystycznym na World Trade Center i uruchomieniu po raz pierwszy w historii NATO procedur związanych z art. 5 Traktatu Północnoatlantyckiego, który głosi, że atak na dowolne państwo należące do NATO jest równoznaczny z atakiem na cały Sojusz) oraz w maju 2003 roku (dwa miesiące po rozpoczęciu przez Stany Zjednoczone, przy wsparciu wybranych sojuszników spoza struktur NATO, wojny w Iraku).

CBOS

RYS. 2. Czy Pan(i) osobiście popiera przynależność Polski do NATO czy też jest Pan(i) temu przeciwny(a)?

Z wielozmiennowych analiz statystycznych⁴ wynika, iż poparcie dla przynależności naszego kraju do NATO – tak jak w dotychczasowych badaniach⁵ – związane jest przede wszystkim z deklarowanym zainteresowaniem polityką. Niezależnie jednak od stopnia tego zainteresowania – tak jak poprzednio – zwolennicy członkostwa Polski w Sojuszu dominują we wszystkich wyróżnionych grupach. Do największych zwolenników obecności naszego kraju w NATO zaliczają się ankietowani deklarujący bardzo duże lub duże zainteresowanie polityką, uważnie śledzący to, co się w niej dzieje – dwie trzecie (67%) z nich popiera ją zdecydowanie, a blisko co czwarty (23%) – w sposób umiarkowany. Im mniejsze zainteresowanie polityką, tym mniej osób popiera przynależność Polski do Sojuszu, a tym częstsza jest obojętność w tej kwestii. O ile wśród badanych uważnie śledzących wydarzenia polityczne obojętność deklaruje jedynie 6%, o tyle wśród tych, których polityka praktycznie nie interesuje – aż 30%. Odsetek przeciwników członkostwa Polski w NATO jest największy wśród niezainteresowanych polityką – zalicza się do nich co dwudziesty respondent z tej grupy (5%).

TABELA 1

Czy osobiście popiera Pan(i) przynależność Polski do NATO czy też jest Pan(i) temu przeciwny(a)?	Jak określił(a)by Pan(i) swoje zainteresowanie polityką:			
	bardzo duże lub duże – uważnie śledzi Pan(i) to, co się dzieje w polityce	średnie – śledzi Pan(i) jedynie główne wydarzenia	nikłe, niewielkie – często umykają Pana(i) uwadze nawet ważne wydarzenia	żadne – praktycznie Pana(i) to nie interesuje
	procentowanie w kolumnach			
Zdecydowanie popieram	67	45	31	21
Raczej popieram	23	40	43	29
Jest mi to obojętne	6	11	18	30
Jestem raczej przeciwny(a)	1	1	4	3
Jestem zdecydowanie przeciwny(a)	2	1	0	2
Trudno powiedzieć	2	2	3	15

Poparciu dla członkostwa naszego kraju w Sojuszu Północnoatlantyckim sprzyja też posiadanie wyrobionych poglądów politycznych – najmniej jego zwolenników (66%) i najwięcej obojętnych (18%) jest wśród osób niepotrafiących określić swoich poglądów na osi lewica–centrum–prawica (zob. tabelę aneksową 1). Warto też dodać, iż nie ma istotnych różnic w poparciu dla członkostwa Polski w Sojuszu Północnoatlantyckim wśród największych potencjalnych elektoratów partyjnych.

Spośród analizowanych zmiennych społeczno-demograficznych stosunek do członkostwa Polski w NATO najbardziej wiąże się z płcią i wykształceniem badanych. Poparcie dla przynależności naszego kraju do Sojuszu Północnoatlantyckiego deklaruje 86% mężczyzn (w tym 57% zdecydowanie ją popiera) i 73% kobiet (w tym 32% to zdecydowane zwolenniczki). Kobiety znacznie częściej niż mężczyźni podchodzą do kwestii członkostwa Polski w NATO z obojętnością (18% wobec 9%) lub nie potrafią określić swojego stanowiska w tej sprawie (6% wobec 2%).

⁴ Wykorzystano moduł *IBM SPSS Decision Trees*.

⁵ Por. przypis 3.

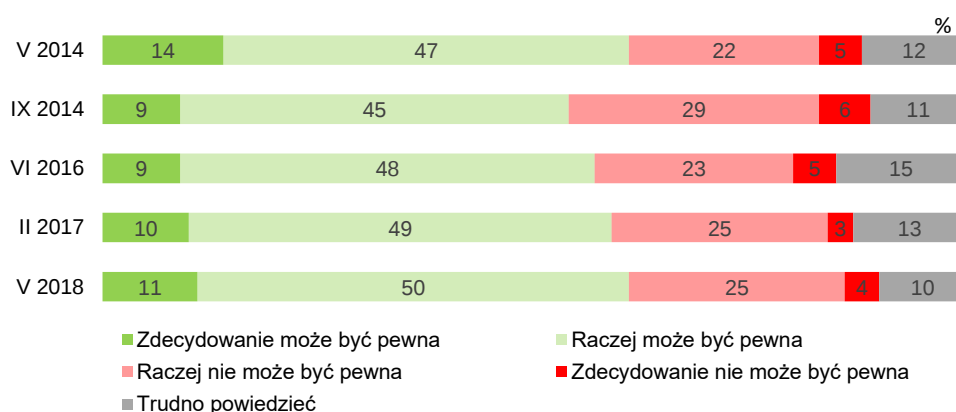
Biorąc pod uwagę wykształcenie można zauważyć, że chociaż zwolennicy przynależności naszego kraju do NATO dominują we wszystkich wyróżnionych grupach, to istotnie statystycznie różnią się od siebie grupy osób z co najmniej średnim wykształceniem i tych, którzy ukończyli co najwyżej zasadniczą szkołę zawodową (pierwsi częściej ją popierają, a drudzy częściej są obojętni). Najczęściej członkostwo Polski w NATO popierają osoby z wyższym wykształceniem (51% z nich zdecydowanie, a 36% – umiarkowanie). Im niższy poziom wykształcenia badanych, tym częściej deklarowana jest obojętność (od 10% wśród mających wyższe wykształcenie do 19% w grupie osób z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym). Warto dodać, iż zwolennicy przynależności Polski do NATO dominują we wszystkich analizowanych grupach społeczno-demograficznych od 2014 roku.

POSTRZEGANIE PEWNOŚCI SOJUSZU PÓŁNOCNOATLANTYCKIEGO

Po raz kolejny wzrósł odsetek respondentów przekonanych, że Polska może być pewna zaangażowania sojuszników z NATO w ewentualną obronę naszych granic. Obecnie sądzi tak 61% Polaków, o 2 punkty procentowe więcej niż w lutym 2017 roku i tyle samo co w maju 2014 roku. Wątpi w to 29% ankietowanych, czyli nieznacznie więcej niż poprzednio (wzrost o 1 punkt procentowy).

CBOS

RYS. 3. Bezpieczeństwo Polski oparte jest na przynależności do Sojuszu Północno-atlantyckiego (NATO). Czy, Pana(i) zdaniem, w tej chwili Polska może być pewna zaangażowania sojuszników w ewentualną obronę naszych granic czy też nie?

Przeprowadzone analizy wielozmiennowe⁶ wskazują, iż na opinie w tej kwestii wpływ ma – tak jak w poprzednich badaniach⁷ – przede wszystkim ogólny stosunek ankietowanych do przynależności Polski do NATO. Wśród zwolenników członkostwa zdecydowanie dominują ci, którzy są przekonani, że w tej chwili Polska może być pewna zaangażowania sojuszników w ewentualną obronę naszych granic (75% wśród zdecydowanych zwolenników przynależności do NATO i 64% wśród raczej ją popierających). Warto dodać, iż zdecydowani zwolennicy członkostwa Polski w NATO obecnie wyrażają to przekonanie częściej niż w lutym ubiegłego roku (wzrost o 6 punktów procentowych).

TABELA 2

Bezpieczeństwo Polski oparte jest na przynależności do Sojuszu Północno-atlantycznego (NATO). Czy, Pana(i) zdaniem, w tej chwili Polska może być pewna zaangażowania sojuszników w ewentualną obronę naszych granic czy też nie?	Czy Pan(i) osobiście popiera przynależność Polski do NATO czy też jest temu przeciwny(a)?				
	Zdecydowanie popieram	Raczej popieram	Jest mi to obojętne	Jestem przeciwny(a)*	Trudno powiedzieć
	procentowanie w kolumnach				
Zdecydowanie może być pewna	19	6	3	2	0
Raczej może być pewna	56	58	30	21	14
Raczej nie może być pewna	19	27	38	45	17
Zdecydowanie nie może być pewna	2	3	8	22	14
Trudno powiedzieć	4	7	21	10	55

* Połączono odpowiedzi „Jestem raczej przeciwny(a)” i „Jestem zdecydowanie przeciwny(a)”

Badani, którzy w kwestii członkostwa Polski w NATO wyrażają obojętność, najczęściej podchodzą do gwarancji sojuszniczych sceptycznie – 38% z nich sądzi, że Polska nie może być pewna zaangażowania innych państw NATO w obronę naszych granic. Wśród nielicznych przeciwników naszej przynależności do Sojuszu Północnoatlantyckiego zdecydowanie dominuje przekonanie, iż Polska nie może być pewna swoich sojuszników (67%).

Opinie w tej kwestii istotnie różnicują również deklarowane poglądy polityczne. Choć we wszystkich wyróżnionych grupach dominuje przekonanie, że w tej chwili Polska może być pewna zaangażowania sojuszników z NATO w ewentualną obronę naszych granic, to najczęściej wyrażają je badani o poglądach prawicowych (70%). Wraz z przesuwaniem się na skali w kierunku lewicy odsetek ten maleje i w grupie osób identyfikujących się z lewą stroną sceny politycznej przekonanych o tym jest tylko 59% (zob. tabelę aneksową 2).

⁶ Wykorzystano moduł *IBM SPSS Decision Trees*.

⁷ Zob. przypis 3.

STOSUNEK DO STACJONOWANIA W POLSCE WOJSK INNYCH PAŃSTW NATO

Od czerwca 2016 roku notujemy najwyższe w historii badań CBOS poparcie dla stacjonowania w Polsce wojsk innych państw NATO, choć zwolennicy stałej obecności sojusznicznych wojsk po raz pierwszy zdominowali jej przeciwników już we wrześniu 2014 roku, czyli po włączeniu Krymu i Sewastopola w skład Federacji Rosyjskiej oraz po wybuchu konfliktu zbrojnego na wschodzie Ukrainy. Obecnie dwie trzecie badanych (67%) jest zdania, że w Polsce powinny stacjonować wojska innych państw NATO, w tym 24% popiera to zdecydowanie, a 43% umiarkowanie. Odsetek zwolenników stacjonowania w Polsce wojsk innych państw NATO jest obecnie najwyższy z dotąd przez nas notowanych. Przeciwnicy stałej ich obecności na terytorium naszego kraju stanowią obecnie nieco ponad jedną piątą (22%) ankietowanych, przy czym większość z nich (17%) sprzeciwia się temu w sposób umiarkowany. Co dziewiąty respondent (11%) nie ma zdania w tej kwestii.

CBOS

RYS. 4. Czy uważa Pan(i), że w Polsce powinny stacjonować wojska innych państw NATO czy też nie?

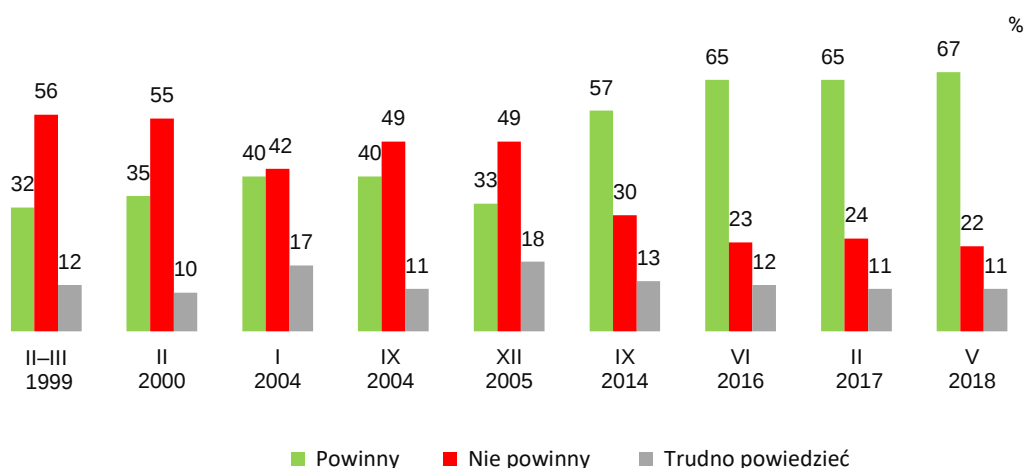

TABELA 3

Czy uważa Pan(i), że w Polsce powinny stacjonować wojska innych państw NATO czy też nie?	Wskazania respondentów według terminów badań								
	II–III 1999	II 2000	I 2004	IX 2004	XII 2005	IX 2014	VI 2016	II 2017	V 2018
	w procentach								
Zdecydowanie powinny	8	9	12	15	8	20	23	23	24
Raczej powinny	24	26	28	25	25	37	42	42	43
Raczej nie powinny	35	29	21	24	26	22	17	18	17
Zdecydowanie nie powinny	21	26	21	25	23	8	6	6	5
Trudno powiedzieć	12	10	17	11	18	13	12	11	11

Z wielozmiennowych analiz statystycznych⁸ wynika, że poparcie dla stacjonowania w Polsce wojsk innych państw NATO niezmiennie wiąże się przede wszystkim z ogólnym stosunkiem do przynależności naszego kraju do Sojuszu Północnoatlantyckiego. Za stacjonowaniem w Polsce wojsk innych państw NATO opowiada się 85% zdecydowanych zwolenników członkostwa Polski w tej organizacji i 70% – umiarkowanych. W większości przeciwne stacjonowaniu na naszym terytorium wojsk innych państw NATO są natomiast osoby deklarujące obojętność wobec przynależności Polski do tego sojuszu (53%) oraz nieliczni przeciwnicy obecności naszego kraju w NATO (75%). Badani niemający jednoznacznej opinii w kwestii przynależności Polski do Sojuszu Północnoatlantyckiego w większości nie potrafią także zająć stanowiska w sprawie stacjonowania wojsk sojuszniczych w naszym kraju (63%). Warto dodać, iż w porównaniu z lutym ubiegłego roku⁹ różnice opinii zwolenników i przeciwników przynależności Polski do NATO oraz obojętnych bardziej się wystrzyżyły.

TABELA 4

Czy uważa Pan(i), że w Polsce powinny stacjonować wojska innych państw NATO czy też nie?	Czy Pan(i) osobiście popiera przynależność Polski do NATO czy też jest temu przeciwny(a)?				
	Zdecydowanie popieram	Raczej popieram	Jest mi to obojętne	Jestem przeciwny(a)*	Trudno powiedzieć
	procentowanie w kolumnach				
Zdecydowanie powinny	43	13	4	0	3
Raczej powinny	42	57	25	20	13
Raczej nie powinny	8	17	40	37	12
Zdecydowanie nie powinny	3	3	13	38	9
Trudno powiedzieć	5	10	18	5	63

* Połączono odpowiedzi „Jestem raczej przeciwny(a)” i „Jestem zdecydowanie przeciwny(a)”

Spśród analizowanych zmiennych społeczno-demograficznych stosunek do stacjonowania w Polsce wojsk innych państw NATO najbardziej różnicuje płeć badanych, przy czym znacząco częściej popierają je mężczyźni (77%, w tym 33% w sposób zdecydowany) niż kobiety (59%). Obie płcie w mniejszym stopniu różnią się jednak, jeśli chodzi o odsetek sprzeciwiających się stałej obecności wojsk innych państw NATO na terytorium RP – 18% takich deklaracji wśród mężczyzn i 26% wśród kobiet. Wynika to z faktu, że kobiety znacznie częściej niż mężczyźni nie mają w tej kwestii wyrobionych poglądów (odpowiednio 15% i 5%) – zob. tabelę aneksową 3.

CHYBY OBECNIE ISTNIEJE ZAGROŻENIE DLA NIEPODLEGŁOŚCI POLSKI

Od kwietnia 2014 roku, czyli po „referendum” na Krymie i aneksji tego półwyspu przez Federację Rosyjską, utrzymuje się podwyższony, nienotowany wcześniej, poziom obaw o utrzymanie

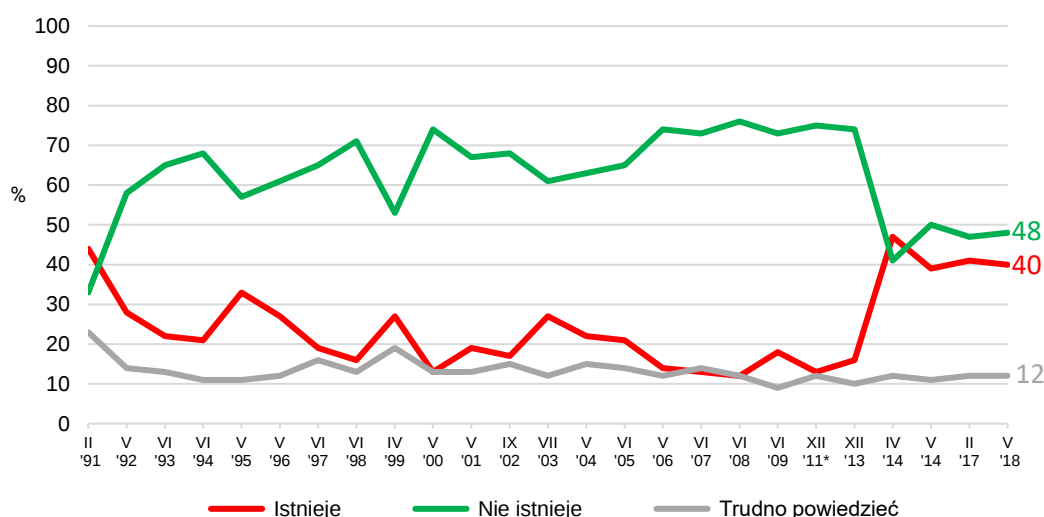
⁸ Wykorzystano moduł *IBM SPSS Decision Trees*.

⁹ Por. przypis 3.

niepodległości naszego kraju. Wyniki badań z ostatnich czterech lat mocno kontrastują z tymi, które zrealizowano w latach 1992–2013, kiedy to zdecydowana większość respondentów twierdziła, że nie ma zagrożenia dla niepodległości Polski. Najgorzej sytuacja oceniana była właśnie w kwietniu 2014 roku, kiedy to aż 47% ankietowanych uważało, że istnieje zagrożenie dla niepodległości Polski, a nie dostrzegało go 41%. Wzrost obaw zarejestrowaliśmy jeszcze przed atakami prorosyjskich separatystów na wschodzie Ukrainy i przed eskalacją przemocy w tym regionie. Choć obecnie blisko połowa badanych (48%) jest przekonana, że zagrożenie dla niepodległości naszego kraju nie istnieje, to niewiele mniejszą grupę (40%) stanowią jednak ci, którzy dostrzegają takie niebezpieczeństwo. Znaczna część respondentów (12%) nie ma zdania w tej kwestii. W tym roku oceny są nieco lepsze niż w lutym ubiegłego roku¹⁰, kiedy to niepodległość Polski uznawało za zagrożoną 41% badanych, a 47% nie dostrzegało takiego zagrożenia.

CBOS

RYS. 5. Czy, Pana(i) zdaniem, w chwili obecnej istnieje czy też nie istnieje zagrożenie dla niepodległości Polski?

* Badanie BBN

Analizy wielozmiennowe¹¹ wskazują, iż opinie na temat istnienia bądź nieistnienia zagrożenia dla niepodległości Polski najbardziej różnicuje zainteresowanie polityką, płeć badanych oraz deklarowane przez nich poglądy polityczne. W przypadku deklarowanego zainteresowania polityką jedynie wśród nielicznych respondentów uważnie, szczególnie śledzących prawie wszystko, co się dzieje w tej

¹⁰ Por. komunikat CBOS „Stosunek do Wojsk Obrony Terytorialnej”, marzec 2017 (oprac. B. Badora).

¹¹ Wykorzystano moduł IBM SPSS Decision Trees.

sferze, większość (60%) stanowią przekonani o istnieniu w chwili obecnej zagrożenia dla niepodległości naszego kraju. Obawiający się o zachowanie niepodległości Polski stanowią też największą grupę wśród osób deklarujących brak zainteresowania polityką, twierdzących, że praktycznie ich ona nie interesuje (37%). W pozostałych grupach dominuje przekonanie, że takiego zagrożenia nie ma.

TABELA 5

Czy, Pana(i) zdaniem, w chwili obecnej istnieje czy też nie istnieje zagrożenie dla niepodległości Polski?	Jak określił(a)by Pan(i) swoje zainteresowanie polityką:				
	bardzo duże – uważnie (szczegółowo) śledzi Pan(i) prawie wszystko, co się dzieje w polityce	duże – dość uważnie śledzi Pan(i) to, co się dzieje w polityce	średnie – śledzi Pan(i) jedynie główne wydarzenia	nikłe, niewielkie – często umykają Pana(i) uwadze nawet ważne wydarzenia	żadne – praktycznie Pana(i) to nie interesuje
	procentowanie w kolumnach				
Istnieje	60	41	39	37	37
Nie istnieje	32	53	52	51	33
Trudno powiedzieć	8	6	9	12	30

Kobiety i mężczyźni równie często uważają, że w chwili obecnej istnieje zagrożenie dla niepodległości Polski (odpowiednio 39% i 40%). Mężczyźni jednak znacznie częściej niż kobiety wyrażają przekonanie o jego braku (53% wobec 44%), natomiast kobiety częściej niż mężczyźni nie potrafią zająć stanowiska w tej kwestii (17% wobec 7%) – zob. tabelę aneksową 4.

Biorąc pod uwagę deklarowane poglądy polityczne możemy zauważyć, iż o ile wśród identyfikujących się z lewicą i politycznym centrum większość (po 55%) jest przekonana o braku takiego zagrożenia, to wśród osób o poglądach prawicowych opinie są podzielone, z nieznaczną przewagą tych, którzy dostrzegają zagrożenie dla niepodległości Polski (45% wobec 44%).

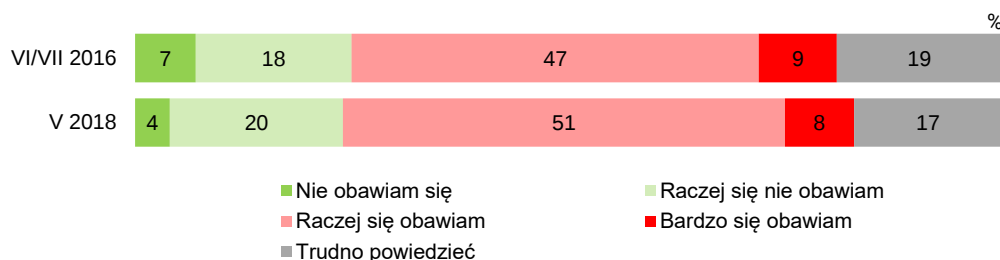
OCENA ZAGROŻENIA DLA POKOJU ŚWIATOWEGO W ZWIĄZKU Z SYTUACJĄ W SYRII

Na przełomie czerwca i lipca 2016 roku, po podjęciu przez Polskę decyzji o wysłaniu kontyngentów wojskowych mających wspierać koalicję walczącą na Bliskim Wschodzie z tzw. Państwem Islamskim, po raz pierwszy zapytaliśmy Polaków, czy w związku z tym, że poza koalicją dowodzoną przez Stany Zjednoczone działania na terenie Syrii prowadzi też wspierająca rządy Baszara al-Asada Rosja (mająca m.in. w mieście Tartus na terenie Syrii swą bazę marynarki), nie obawiają się, że nieskoordynowane działania państw NATO i Rosji mogą doprowadzić do otwartego konfliktu pomiędzy Sojuszem Północnoatlantyckim a Rosją. Wtedy obawy, iż działania państw NATO na terenie Syrii mogą

doprowadzić do konfliktu z Rosją, wyraziła większość naszych respondentów (56%)¹². Obecnie twierdzi tak 59% badanych (od 2016 roku wzrost o 3 punkty procentowe), natomiast brak takich obaw deklaruje mniej niż co czwarty pytany (24%).

CBOS

RYS. 6. Czy obawia się Pan(i), że działania państw NATO na terenie Syrii mogą doprowadzić do konfliktu z Rosją?

Z wielozmiennowych analiz statystycznych¹³ wynika, iż – tak jak przed dwoma laty – opinie w tej kwestii różnicuje przede wszystkim deklarowany poziom zainteresowania polityką. Co ciekawe, obecnie takie obawy najczęściej deklaruje grupa badanych najbardziej zainteresowanych polityką, uważnie śledzących to, co się dzieje w tej sferze, natomiast poprzednio w tej grupie odnotowaliśmy najmniej obaw w tym zakresie. Brak takich obaw obecnie najczęściej deklarują osoby interesujące się polityką, ale w sposób bardziej umiarkowany. Tak jak poprzednio wraz ze spadkiem zainteresowania polityką rośnie odsetek respondentów niepotrafiących zająć stanowiska w tej kwestii (od 9% wśród deklarujących bardzo duże zainteresowanie polityką do 35% wśród twierdzących, że polityka ich praktycznie nie interesuje).

¹² Zob. komunikat CBOS „Stosunek do zaangażowania Polski w działania globalnej koalicji przeciwko tzw. Państwu Islamskiemu”, lipiec 2016 (oprac. B. Badora).

¹³ Wykorzystano moduł IBM SPSS Decision Trees.

TABELA 6

Czy obawia się Pan(i), że działania państw NATO na terenie Syrii mogą doprowadzić do konfliktu z Rosją?	Jak określił(a)by Pan(i) swoje zainteresowanie polityką:				
	bardzo duże – uważnie (szczegółowo) śledzi Pan(i) prawie wszystko, co się dzieje w polityce	duże – dość uważnie śledzi Pan(i) to, co się dzieje w polityce	średnie – śledzi Pan(i) jedynie główne wydarzenia	nikłe, niewielkie – często umykają Pana(i) uwadze nawet ważne wydarzenia	żadne – praktycznie Pana(i) to nie interesuje
	procentowanie w kolumnach				
Nie obawiam się	9	8	4	4	2
Raczej się nie obawiam	12	28	22	15	11
Raczej się obawiam	44	47	55	48	49
Bardzo się obawiam	26	6	7	8	4
Trudno powiedzieć	9	11	12	26	35

Warto dodać, iż obawy, że działania państw NATO na terenie Syrii mogą doprowadzić do konfliktu z Rosją, nieco częściej deklarują kobiety niż mężczyźni (60% wobec 56%). Odpowiedzi badanych istotnie różnicuje też poziom wykształcenia. Choć deklarujący obawy o możliwość wybuchu takiego konfliktu dominują we wszystkich wyróżnionych grupach, to warto zauważyć, iż brak obaw najczęściej deklarują respondenci z wyższym wykształceniem (32%) – zob. tabelę aneksową 5.

Obecnie członkostwo naszego kraju w NATO popiera 79% badanych, a jedynie 3% Polaków jest temu przeciwnych. W maju br. po raz kolejny odnotowaliśmy wzrost odsetka respondentów przekonanych, że Polska może być pewna zaangażowania sojuszników z NATO w ewentualną obronę naszych granic – obecnie sądzi tak 61% respondentów, a wątpi w to 29%. Poparcie dla stacjonowania w Polsce wojsk innych państw NATO jest obecnie najwyższe z dotąd przez nas notowanych – dwie trzecie badanych (67%) jest zdania, że w Polsce powinny stacjonować wojska innych państw sojuszu, a przeciwnicy stałej ich obecności na terytorium naszego kraju stanowią obecnie nieco ponad jedną piątą (22%).

W ostatnim dwudziestoleciu przynależność Polski do NATO popierała zdecydowana większość Polaków, nigdy jednak pronatowskie postawy nie były w polskim społeczeństwie tak rozpowszechnione jak od kwietnia 2014 roku, co niewątpliwie należy wiązać z sytuacją na Ukrainie. Wskazuje na to m.in. fakt, iż od kwietnia 2014 roku, czyli po „referendum” na Krymie i aneksji tego półwyspu przez Federację Rosyjską, utrzymuje się podwyższony, nienotowany wcześniej, poziom obaw o utrzymanie niepodległości naszego kraju – obecnie wyraża je 40% badanych.

Opracowała

Barbara Badora

TABELA 1

		Czy Pan(i) osobiście popiera przynależność Polski do NATO czy też jest temu przeciwny(a)?						Liczba osób
		Zdecydowanie popieram	Raczej popieram	Jest mi to obojętne	Jestem raczej przeciwny(a)	Jestem zdecydowanie przeciwny(a)	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	%	
Ogółem		43	36	14	2	1	4	1121
Płeć	Mężczyźni	57	29	9	2	2	2	524
	Kobiety	32	41	18	2	1	6	597
Wiek	18–24 lata	39	36	17	1	2	4	83
	25–34	42	35	17	3		2	208
	35–44	38	43	14	2	1	2	207
	45–54	42	36	14	1	2	5	171
	55–64	50	34	10	2	2	2	207
	65 lat i więcej	47	32	11	2	0	8	244
Miejsce zamieszkania	Wieś	40	38	14	2	1	5	450
	Miasto do 19 999	45	34	17	2		3	142
	20 000 – 99 999	40	40	13	3	1	3	245
	100 000 – 499 999	55	28	13	1	0	2	189
	500 000 i więcej mieszk.	46	35	10		4	5	94
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	38	32	19	2	1	7	218
	Zasadnicze zawodowe	38	38	16	2	3	4	274
	Średnie	45	36	11	3	1	4	341
	Wyższe	51	36	10	1	0	2	288
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	48	39	8	2	1	3	114
	Średni personel, technicy	52	35	13				33
	Pracownicy adm.-biurowi	37	50	7	4		2	69
	Pracownicy usług	46	31	17	4	1	1	78
	Robotnicy wykwalifikowani	39	35	15	2	2	5	129
	Robotnicy niewykwalifik.	30	28	34	2	5	1	57
	Rolnicy	41	32	14	5	3	4	57
	Pracujący na własny rach.	51	36	9	2	2		55
	Bezrobotni	37	32	13	3	2	12	34
	Emeryci	48	31	13	1		7	311
	Renciści	38	41	18		3		59
	Uczniowie i studenci	48	37	10			5	52
	Gospodynie domowe i inni	35	51	13			1	73
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	38	41	14	2	1	3	158
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	42	35	17	2	3	2	98
	sekt. prywat. poza rolnict.	45	35	13	3	2	2	286
	prywatnym gosp. rolnym	46	30	13	5	2	3	59
Dochody na jedną osobę	Do 899 zł	36	38	19	4		4	191
	Od 900 zł do 1299 zł	42	38	13	3	2	3	216
	Od 1300 zł do 1799 zł	46	32	18	1		3	198
	Od 1800 zł do 2499 zł	44	38	11			7	129
	2500 zł i więcej	58	27	11	2		1	144
Ocena własnych war. mater.	Złe	40	34	16	3	3	5	105
	Średnie	39	36	19	1	1	5	443
	Dobre	48	36	10	2	1	3	573
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	32	31	27	1	1	7	74
	Raz w tygodniu	42	38	13	3	1	4	467
	1–2 razy w miesiącu	48	37	10	2	1	2	173
	Kilka razy w roku	45	35	16	1	1	2	242
	W ogóle nie uczestniczy	49	31	10	2	3	6	155
Poglądy polityczne	Lewica	53	34	9	1	0	2	207
	Centrum	42	41	14	2	1	0	300
	Prawica	53	29	12	1	1	3	355
	Trudno powiedzieć	25	41	18	3	2	10	224

TABELA 2

		Bezpieczeństwo Polski oparte jest na przynależności do Sojuszu Północnoatlantyckiego (NATO). Czy, Pana(i) zdaniem, w tej chwili Polska może być pewna zaangażowania sojuszników w ewentualną obronę naszych granic czy też nie?					Liczba osób
		Zdecydowanie może być pewna	Raczej może być pewna	Raczej nie może być pewna	Zdecydowanie nie może być pewna	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		11	50	25	4	10	1121
Płeć	Mężczyźni	15	52	22	5	5	524
	Kobiety	7	49	27	3	14	597
Wiek	18–24 lata	7	58	22	6	7	83
	25–34	9	49	28	6	9	208
	35–44	8	50	29	5	9	207
	45–54	11	46	30	4	9	171
	55–64	9	55	24	5	7	207
	65 lat i więcej	18	48	18	2	14	244
Miejsce zamieszkania	Wieś	11	48	25	2	13	450
	Miasto do 19 999	14	51	20	6	9	142
	20 000 – 99 999	10	53	26	4	7	245
	100 000 – 499 999	14	56	19	5	6	189
	500 000 i więcej mieszk.	2	42	41	8	7	94
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	18	53	13	3	13	218
	Zasadnicze zawodowe	11	45	29	2	12	274
	Średnie	10	50	27	6	8	341
	Wyższe	7	54	28	5	6	288
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	3	52	32	9	4	114
	Średni personel, technicy	10	58	21	7	4	33
	Pracownicy adm.-biurowi	5	63	20	1	11	69
	Pracownicy usług	8	47	31	3	10	78
	Robotnicy wykwalifikowani	12	45	31	3	9	129
	Robotnicy niewykwalifik.	14	46	24	8	8	57
	Rolnicy	8	41	26	4	21	57
	Pracujący na własny rach.	6	55	31	6	2	55
	Bezrobotni	16	38	23	7	16	34
	Emeryci	16	49	21	2	13	311
	Renciści	16	59	17	4	4	59
	Uczniowie i studenci	7	61	20	5	7	52
	Gospodynie domowe i inni	10	51	30	2	7	73
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	5	53	32	4	7	158
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	10	49	24	10	6	98
	sekt. prywat. poza rolnict.	9	49	28	5	9	286
	prywatnym gosp. rolnym	10	45	23	3	18	59
Dochody na jedną osobę	Do 899 zł	15	47	23	4	11	191
	Od 900 zł do 1299 zł	12	49	27	2	10	216
	Od 1300 zł do 1799 zł	13	49	27	3	8	198
	Od 1800 zł do 2499 zł	4	55	27	4	10	129
	2500 zł i więcej	12	55	24	6	4	144
Ocena własnych war. mater.	Złe	15	34	33	7	11	105
	Średnie	10	46	29	3	12	443
	Dobre	11	56	21	5	8	573
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	10	54	20	3	13	74
	Raz w tygodniu	12	50	24	4	11	467
	1–2 razy w miesiącu	10	55	20	2	13	173
	Kilka razy w roku	11	50	26	5	7	242
	W ogóle nie uczestniczy	7	48	34	7	5	155
Poglądy polityczne	Lewica	10	49	30	6	5	207
	Centrum	9	54	26	4	7	300
	Prawica	14	56	19	4	7	355
	Trudno powiedzieć	9	40	27	4	20	224

TABELA 3

		Czy uważa Pan(i), że w Polsce powinny stacjonować wojska innych państw NATO czy też nie?					Liczba osób
		Zdecydowanie powinny	Raczej powinny	Raczej nie powinny	Zdecydowanie nie powinny	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		24	43	17	5	11	1121
Płeć	Mężczyźni	33	44	12	6	5	524
	Kobiety	16	43	21	5	15	597
Wiek	18–24 lata	20	46	20	5	8	83
	25–34	14	45	19	7	14	208
	35–44	24	42	19	4	11	207
	45–54	23	45	16	5	11	171
	55–64	31	44	16	5	3	207
	65 lat i więcej	28	41	12	5	14	244
Miejsce zamieszkania	Wieś	26	41	17	4	11	450
	Miasto do 19 999	27	37	18	4	14	142
	20 000 – 99 999	21	48	17	6	8	245
	100 000 – 499 999	26	45	13	9	7	189
	500 000 i więcej mieszk.	12	51	17	5	15	94
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	26	39	13	6	16	218
	Zasadnicze zawodowe	28	43	15	5	9	274
	Średnie	22	43	19	7	9	341
	Wyższe	21	48	18	3	9	288
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	16	48	14	9	13	114
	Średni personel, technicy	20	48	13	8	11	33
	Pracownicy adm.-biurowi	17	43	27		13	69
	Pracownicy usług	25	44	14	9	9	78
	Robotnicy wykwalifikowani	21	46	22	6	6	129
	Robotnicy niewykwalifik.	23	38	23	8	7	57
	Rolnicy	30	44	13	3	10	57
	Pracujący na własny rach.	24	48	17	7	4	55
	Bezrobotni	23	30	17	8	23	34
	Emeryci	31	40	13	4	12	311
	Renciści	21	52	3	9	14	59
	Uczniowie i studenci	22	48	16		13	52
	Gospodynie domowe i inni	19	43	29	1	7	73
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	17	44	19	5	15	158
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	15	43	24	13	6	98
	sekt. pryw. poza rolnict.	24	46	17	6	7	286
	prywatnym gosp. rolnym	32	46	13	2	7	59
Dochody na jedną osobę	Do 899 zł	21	44	14	6	14	191
	Od 900 zł do 1299 zł	25	41	20	5	9	216
	Od 1300 zł do 1799 zł	29	42	16	4	9	198
	Od 1800 zł do 2499 zł	17	52	16	4	10	129
	2500 zł i więcej	25	44	22	6	2	144
Ocena własnych war. mater.	Złe	18	41	18	8	15	105
	Średnie	26	41	17	5	11	443
	Dobre	24	46	16	5	9	573
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	21	37	16	5	21	74
	Raz w tygodniu	26	41	16	5	11	467
	1–2 razy w miesiącu	28	44	16	4	7	173
	Kilka razy w roku	19	51	17	4	9	242
	W ogóle nie uczestniczy	23	42	17	8	9	155
Poglądy polityczne	Lewica	18	52	18	6	5	207
	Centrum	22	44	19	6	9	300
	Prawica	32	43	12	4	8	355
	Trudno powiedzieć	19	37	19	5	20	224

TABELA 4

		Czy, Pana(i) zdaniem, w chwili obecnej istnieje czy też nie istnieje zagrożenie dla niepodległości Polski?			Liczba osób
		Istnieje	Nie istnieje	Trudno powiedzieć/ Odmowa odpowiedzi	
		%	%	%	
Ogółem		40	48	12	1121
Płeć	Mężczyźni	40	53	7	524
	Kobiety	39	44	17	597
Wiek	18–24 lata	35	59	6	83
	25–34	44	51	4	208
	35–44	37	54	9	207
	45–54	45	42	13	171
	55–64	35	50	15	207
	65 lat i więcej	39	40	20	244
Miejsce zamieszkania	Wieś	42	45	14	450
	Miasto do 19 999	44	44	12	142
	20 000 – 99 999	36	52	12	245
	100 000 – 499 999	37	55	8	189
	500 000 i więcej mieszk.	37	50	13	94
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	37	41	22	218
	Zasadnicze zawodowe	43	47	10	274
	Średnie	40	50	10	341
	Wyższe	38	54	8	288
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	45	47	8	114
	Średni personel, technicy	42	49	9	33
	Pracownicy adm.-biurowi	33	58	9	69
	Pracownicy usług	42	52	5	78
	Robotnicy wykwalifikowani	38	56	7	129
	Robotnicy niewykwalifik.	40	41	19	57
	Rolnicy	44	47	10	57
	Pracujący na własny rach.	50	48	2	55
	Bezrobotni	33	54	12	34
	Emeryci	38	40	21	311
	Renciści	40	49	11	59
	Uczniowie i studenci	36	57	7	52
	Gospodynie domowe i inni	38	55	6	73
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	42	48	9	158
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	37	56	7	98
	sekt. prywat. poza rolnict.	41	51	8	286
	prywatnym gosp. rolnym	48	45	8	59
Dochody na jedną osobę	Do 899 zł	40	51	9	191
	Od 900 zł do 1299 zł	38	46	16	216
	Od 1300 zł do 1799 zł	42	43	14	198
	Od 1800 zł do 2499 zł	40	50	11	129
	2500 zł i więcej	39	56	6	144
Ocena własnych war. mater.	Złe	42	35	23	105
	Średnie	44	42	14	443
	Dobre	36	56	8	573
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	40	37	23	74
	Raz w tygodniu	42	45	13	467
	1–2 razy w miesiącu	38	50	13	173
	Kilka razy w roku	41	52	7	242
	W ogóle nie uczestniczy	33	56	10	155
Poglądy polityczne	Lewica	37	55	8	207
	Centrum	38	55	8	300
	Prawica	45	44	10	355
	Trudno powiedzieć	36	44	21	224

TABELA 5

		Czy obawia się Pan(i), że działania państw NATO na terenie Syrii mogą doprowadzić do konfliktu z Rosją?					Liczba osób
		Nie obawiam się	Raczej się nie obawiam	Raczej się obawiam	Bardzo się obawiam	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		4	20	51	8	17	1121
Płeć	Mężczyźni	7	25	49	7	11	524
	Kobiety	2	15	53	7	22	597
Wiek	18–24 lata	3	38	44	5	9	83
	25–34	3	19	54	8	16	208
	35–44	4	25	53	6	12	207
	45–54	7	17	49	10	17	171
	55–64	5	14	57	8	16	207
	65 lat i więcej	5	16	46	6	27	244
Miejsce zamieszkania	Wieś	4	15	52	9	21	450
	Miasto do 19 999	4	15	56	11	14	142
	20 000 – 99 999	4	25	47	5	19	245
	100 000 – 499 999	6	27	52	5	10	189
	500 000 i więcej mieszk.	6	21	51	7	13	94
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	4	13	43	10	29	218
	Zasadnicze zawodowe	5	16	54	7	18	274
	Średnie	5	20	58	7	10	341
	Wyższe	4	28	47	6	16	288
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	5	23	45	11	16	114
	Średni personel, technicy	9	34	41	5	11	33
	Pracownicy adm.-biurowi		30	49	5	15	69
	Pracownicy usług	6	19	54	7	13	78
	Robotnicy wykwalifikowani	2	21	62	5	10	129
	Robotnicy niewykwalifik.	6	21	44	6	23	57
	Rolnicy	11	14	44	13	18	57
	Pracujący na własny rach.	9	26	47	9	9	55
	Bezrobotni		17	57	5	21	34
	Emeryci	5	13	50	6	26	311
	Renciści	3	13	66	6	11	59
	Uczniowie i studenci	3	34	47	3	13	52
	Gospodynie domowe i inni	2	16	55	13	14	73
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	4	21	52	7	17	158
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	6	19	55	8	12	98
	sekt. prywat. poza rolnict.	5	27	49	7	12	286
	prywatnym gosp. rolnym	11	14	43	13	20	59
Dochody na jedną osobę	Do 899 zł	5	16	54	9	17	191
	Od 900 zł do 1299 zł	4	18	53	7	18	216
	Od 1300 zł do 1799 zł	3	17	57	7	16	198
	Od 1800 zł do 2499 zł	6	23	52	4	16	129
	2500 zł i więcej	7	24	51	9	9	144
Ocena własnych war. mater.	Złe	6	20	42	14	19	105
	Średnie	3	16	57	6	18	443
	Dobre	5	23	48	8	16	573
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	3	14	43	12	28	74
	Raz w tygodniu	6	16	52	8	18	467
	1–2 razy w miesiącu	3	24	47	7	20	173
	Kilka razy w roku	4	22	55	6	14	242
	W ogóle nie uczestniczy	4	25	52	6	12	155
Poglądy polityczne	Lewica	5	22	52	10	12	207
	Centrum	3	22	56	6	12	300
	Prawica	5	19	52	7	15	355
	Trudno powiedzieć	3	13	47	7	30	224